

I dag tager vi hul på det afsnit i ”Katekismus Updated”, der hedder ”De ti Bud”. De næste ti gange vil vi så tage hvert bud for sig og gå mere i dybden med det.

Men ”De ti Bud” ... hvordan forstår vi ”De ti Bud”? Vi synger i Fællessang nr. 99:

I din hånd, o Herre, må jeg altid bo.

Ingen anden hånd kan gi' mig ro ...

Glæde er at leve nær og tæt ved Gud.

Tryghed har jeg fundet i hans bud. ...

Hvordan kan jeg synge om tryghed i hans bud?

Jeg vil så gerne, at vi i dag og de næste gange må opdage trygheden i at leve tæt ved Gud og ha' hans bud – må opdage velsignelsen i at holde hans bud og vreden ved at overtræde dem – at Gud må åbne vort hjerte, så vi i taknemlighed for Jesus Kristus på korset må sige: *Jeg ønsker at leve som et Guds barn og holde hans bud!*

I sin fortale til den store katekismus skriver Martin Luther, at mange prædikanter og sognepræster desværre forsømmer at forkynde evangeliet og oplære menigheden i det kristne liv: ”Nogle gør det af storsnudethed over deres egen store lærdom, andre af ren dovenskab, eller fordi de kun tænker på, hvad de kan tjene. .... Ak, den slags folk er nogle rædsomme slughalse og bugtjenere, som snarere burde være svinehyrder og hundepassere end sjælesørgere og sognepræster.”

Og det er ikke, fordi Luther vil gøre sig klogere end andre. Men det er fordi, han har erfaret Rom.1,6 – at Guds ord er en ”Guds kraft” – også i livet. ”Det er sandelig en Guds kraft,” siger han, ”der sætter tommelskruerne på djævelen og i rigeligt mål styrker, trøster og hjælper os.”

Det er altså gode ord at få forstand af! **Derfor Katekismus**, siger Luther.

Men hvis nu jeg skulle fremstille den kristne tro enkelt og jævnt for enhver, ville jeg nok ikke begynde her, hvor Luther gør. For han begynder med budene. Jeg tror, jeg ville have begyndt med trosbekendelsen.

Nej, enkelt og lige ud af landevejen gennemgår han budene som Guds gode vilje for vort liv. Og den almindelige dansker forbinder jo netop kristendom og det at være kristen med ”de kristne værdier” og ”næstekærlighed”. Det er hele essensen i kristendom hos mange danskere. Så denne ”Katekismus Updated” er flot og pædagogisk gennemtænkt.

Han begynder med det, vi alle har et forhold til, endda positivt forhold til: det fælles menneskelige. Budene handler faktisk om livet i Guds skabte verden, der skal leves sandt og godt – uanset tro.

Så Luther begynder med budene. Og dermed bliver vi afsløret også som syndere, der falder igen og igen. Dernæst går han videre med trosbekendelsen, Fadervor og nådemidlerne – som svar på det problem, budene sætter os overfor: at vi ikke kan leve efter dem, som vi skulle!

Og så tænker Luther, at når vi er færdige med hele katekismen, så starter vi tilbage igen med budene. Igen og igen skal vi læse i ring, siger han. For efter at have mødt lægemidlet mod afsløringen og dommen bliver vi kastet tilbage igen til at gøre Guds vilje i Jesu navn, under nådens fortegn. **Så flot gennemtænkt!**

Prøv at se på jeres ark forneden – her møder vi baggrunden for ”De ti Bud”. 2.Mos.20,1-2 anslår grundtonen for alle bud – at de er givet af den Gud, der har befriet Israels folk fra slaveriet. ”Jeg

er Herren din Gud, som førte dig ud af Egypten, af trællehuset. Det vil sige: Det er den Gud, der har skabt og befriet os, som giver sine bud for menneskelivet.”

Altså nåde står foran budene – det er frelsens Gud, der opretter lovpagten. Budene er ikke udtryk for et ensidigt lov-forhold til Gud, et ensidigt du-skal og du-må-ikke. Nej, Gud er livgiver, før han er lovgiver. ”Nu har jeg befriet dig – så lev dette liv til velsignelse.”

Eks. fodbold som dreng i gården ... fars opmuntring – og advarsel ... igen og igen vente på at far stod op af middagsluren! ... og far blev vred ... men forbød aldrig LIVET med bolden!

For som der står: *Han bliver vred på dem, der overtræder budene* – ja, for det ødelægger dit liv og samværet med andre, **punktum** – og *han velsigner dem, der holder dem* – der er velsignelse og glæde i at leve efter Herrens vilje, **punktum**.

Og er det ikke også egentlig til en vis grad vores egen enkle erfaring med budene: at brud på budene bærer straffen i sig selv, hvorimod lydighed mod budene rummer en velsignelse?

F.eks. gør den, der lyver, en bitter erfaring af, at ingen har tillid til ham mere – og den, der stjæler, mister glæden over det stjalne, fordi det er forkert. Og f.eks. det at hjælpe andre – det femte bud – giver da også en selv glæde; og det at overholde det sjette bud om ægteskab ... det værner da om kærligheden og familielivet med børnene.

Jo, Glæde er at leve nær og tæt ved Gud. Tryghed har jeg fundet i hans bud. (FS 99)

Hold op hvor blev jeg provokeret sidste lørdag ved at lære i KD om en ung kvinde, der følte sig dybt, dybt krænket, fordi hun ikke kunne få foretaget en sen abort i 20. uge af et handicappet foster. Hvorfor kan jeg ikke det, skrev hun, når der fri abort af raske foster indtil 12. uge?

Hov, tænkte jeg, hvor er etikken – hvor er der en ramme, hun kan orientere sig ud fra?

Længere nede i stykket kunne vi læse, at handicappet ifølge scanningen bestod i, at barnet manglede venstre underarm.

Systemet Danmark ville ikke slå hendes foster ihjel – og det krænkede hende dybt: ”Jeg føler mig utrolig krænket som kvinde. Det er min mand og jeg, der skal leve med et handicappet barn. Og så må det også være min beslutning, hvad der er det rette for mig!”

Da jeg læste det, blev jeg så led og ked af den udvikling omkring jeg´ets bestemmelse – at jeg skal orientere mig ud fra mig selv – at samfundet bare skal service jeg´et, uden der er en Gud med en ramme til værn og beskyttelse og velsignelse.

Da Gud gav Moses de ti bud på de to stentavler, var det sandelig ikke en række lovforslag eller et sæt leveregler, de selv kunne vælge, om de ville holde eller lade være. NEJ, han gav dem, fordi det var sådan, han ville, de skulle leve – fordi det er rigtigt sådan – og fordi det er bedst for dem sådan. Han er jo Gud!

I kredsen omkring Martin Luther taler vi om tre måder at bruge ”De ti Bud” på, lovens tre brug:

1. Det første er lovens borgerlige brug, den politiske brug, det som vort samfund skal bygge på. Også overfor sådan en abortsag – Guds gode vilje, som vi med ansvarlighed må fastholde og fremholde igen og igen i vor tid.

2. Lovens anden brug er den åndelige brug – det at knuse en synder som mig, så jeg ser, at jeg er fortabt under den mægtige Guds vrede. At hans lov rammer hele mit liv – mine handlinger, mine tanker, helt ind i min inderste personlighed. Her er det, jeg ser, jeg har brug for Jesus – det soningsoffer, som Jesus bragte på korset. Jeg har brug for, at Gud Helligånd kan skabe troen i mit liv og flytte mine øjne over på mine synders forladelse – og nyt mod til at følge Guds vilje.

3. Og så den tredje brug – måden jeg skal leve mit liv på som kristen – lovens pædagogiske brug. For selv om jeg ikke er i stand til at opfylde loven med at ære Gud over alt og min næste som mig selv, så er det jo stadig Guds gode vilje, som han ønsker, jeg skal indrette mit liv efter. Ikke for at vinde hans kærlighed – *den har jeg allerede* – ikke for at fortjene frelsen – *det har Jesus klaret i mit sted* – men fordi han ganske enkelt er **min Gud: Jeg er Herren din Gud!**

Derfor siger evangeliet i dag: *Tro ikke, at jeg er kommet for at nedbryde loven eller profeterne... Jeg er kommet for at opfylde ...*

Hvor jeg dog elsker Luther for hans klarhed i katekismen. Han ved jo godt, at han ikke kan opfylde Guds lov. Men det forhindrer ham da ikke i at leve efter dem. Han har jo stået overfor den hellige Gud og fået sin mund lukket, som Paulus siger det – og han har fået lov at gå videre ud i livet som en frelst og tilgivet synder. Og så siger han: så er det bare om at gå i gang. For som kristent menneske er der noget, han skal gøre. Fordi det er Guds gode vilje!!!

- vi spillede fortsat fodbold med fars tilskyndelse – vi passede fortsat på – og vi måtte igen og igen vente på, at far stod op af middagsluren!

Forestil dig et cykelhjul, hvor der er eger og et naver – de ti bud er som egerne – de har deres udgangspunkt i navet og rammer hver deres punkt på fælgen. Sådan er det Guds vilje med hans bud. I centrum er han selv, den hellige. Her møder han mig med det største af alle bud: *Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke. Og du skal elske din næste som dig selv.* Det er Guds vilje. Hvert eneste af De ti bud udspringer og sammenfattes i det punkt:

Fordi jeg er Herren din Gud, må du ikke ha' andre guder ...

Fordi jeg er Herren din Gud, skal du holde søndagen hellig ...

Fordi jeg er Herren din Gud, må du ikke lyve eller såre din næste ...

Fordi jeg er Herren din Gud, skal du elske og ære din ægtefælle og dine forældre ...

Fordi jeg er Herren din Gud, må du ikke begære og misunde, men have nok i mig ...

Jo, budene rammer fælgen og siger, at det er sådan du skal gøre lige her og lige nu – for det er Guds vilje. Her bliver hans vilje nærværende i mit liv – og bliver et bønsemne hver gang, jeg står med et problem, en udfordring.

Bind derfor budene om din hånd som et tegn og sæt dem på din pande som et mærke! Ikke som jøderne med en lille mini-udgave af Toraen på pande, dørstolpe og arm. Nej, det, han mener, er: lad dem fylde dine tanker og bestemme dine handlinger. For det begynder i centrum af hjulet, nemlig for Guds ansigt. Der, hvor jeg bøjer mig for ham i erkendelse af min egen synd og afmagt – og i undrende taknemlighed over frelsen og livet. Og så udfolder det sig derfra ud i det virkelige liv – i mit liv med dig. Det er her, udfordringen er – det er her, velsignelsen findes.

For Gud bliver vred på dig, når du overtræder budene, siger Luther, fordi du dermed ødelægger den gode vilje med livet – og han velsigner dig, når du holder dem. *Og det ved du jo godt, når du tænker efter!*

For, som Rosenius forkynder (bd. 15):

Jeg er Herren din Gud, som har gjort en himmelsk bolig rede for dig...

Jeg er Herren din Gud, som har givet dig min elskede søn som frelser for at befri dig ud af syndens, dødens og djævelens trældom...

Jeg er Herren din Gud, som har ladet dig høre mit ord og mærke min Ånd...

Jeg er dit livs Gud, som lige fra fødsel har beskyttet og beskærmet dig, så at intet, hverken lifligt eller bittert, har ramt dig, uden at JEG har ladet det ske. Jeg er Herren din Gud...

Hvem JEG velsigner, han er velsignet – hvem JEG forbander, er forbandet.

Luthers opdagelse var, at forholdet til Gud – hvad enten du tilhører ham og ejer syndernes forladelse eller ej – **ikke** afhænger af, om du føler dig from og god, om du føler dig hellig og fuld af kraft, om dit kristenliv lykkes, og om du har masser af gode gerninger at fremvise og kan opholde de syv af de ti bud. Det handler ene og alene om, hvorvidt du har modtaget følgerne af en dom, som blev eksekveret for snart 2000 år siden på en bakke i Israel.

Han slettede vort gældsbevis med alle dets bestemmelser imod os; han fjernede det ved at nagle det til korset. (Kol.2,14)

Det er *sådan*, du har mødt Herren din Gud... Det er ham, du lever med – Herren din Gud. Ham alene skal du frygte og elske og sætte hele din lid til.

*Glæde er at leve nær og tæt ved Gud.
Tryghed har jeg fundet i hans bud.
Glæde er at leve nær ved Jesus Krist.
Jeg skal se hans ansigt helt til sidst. (FS 99)*

Må du også erfare velsignelsen i dit hverdagsliv ved at følge budene og vandre i Herrens vilje – ***ganske ligefrem!***

Bed derfor hver morgen: *"Herre, min Gud, hjælp mig at holde dine bud!"*

AMEN